

platform
Bèta Techniek

sbo

Sectorbestuur
Onderwijsarbeidsmarkt

PAL-journaal

Dit is een uitgave van **Platform Bèta Techniek** en **Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt** editie vmbo januari 2010

Enorme bron van kennis en hulp

Op het Carmel College Salland werken sinds oktober 2009 twee studentes van de Technische Universiteit Twente als PAL voor de sectie wiskunde op het vmbo. Ze werken elk twee dagdelen in zowel de onder- als de bovenbouw. Eén van hen werkt de helft van haar tijd voor het havo/vwo.

Gerrit Telman, docent wiskunde: "We zijn ertoe overgegaan om deze twee PAL-studentes aan te trekken omdat we te weinig tijd bleken te hebben in onze lesroosters om aan alle behoeften van de leerlingen te voldoen. De PAL-studentes nemen ons veel werk uit handen, zoals het geven van bijlessen aan leerlingen, het schrijven en herschrijven van proefwerken en het verwerken van allerlei gege-

vens in de computer. Ze zijn enorm handig met de computer, en daarmee kunnen ze veel collega-docenten ook ondersteunen. Wij zien ze als handige assistentes voor ons werk; en zij zien het als een welkome aanvulling op hun ervaring. De belangrijkste eigenschap die een PAL-student op het vmbo moet hebben, is volgens ons geduld. Ze moeten in staat zijn de vertaalslag te maken van

Student als Persoonlijk Assistent van Leraren

Sinds 1 januari 2009 kunnen scholen een PAL-stimuleringsbijdrage (Persoonlijk Assistent van Leraren) aanvragen bij het PAL-informatiepunt van Platform Bèta Techniek en het SBO (Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt). De stimuleringsbijdrage is bedoeld om de inzet te bevorderen van studenten uit het hoger onderwijs in het vmbo, havo en vwo.

In dit PAL-journaal leest u hoe enkele vmbo-scholen PAL-studenten inzetten, bijvoorbeeld om extra aandacht te besteden aan achterstanden bij leerlingen, lesmateriaal te maken of toetsen na te kijken. Ze nemen veel werk uit handen! Meer informatie over de regeling, voorwaarden en tips vindt u op www.PAL-informatiepunt.nl.

wvo-denken naar vmbo-denken, en dat hebben ze aardig onder de knie."

Zelfstandig

"Daarnaast is zelfstandigheid een belangrijke eigenschap. We hoeven ze niet aan het handje mee te nemen; ze zoeken zelf hun werkzaamheden op en voeren die goed uit. Mochten ze zelf met bijvoorbeeld een hertentamen op de universiteit zitten waardoor ze werkzaamheden bij ons moeten verschuiven, dan regelen ze dat helemaal zelf. Met de universiteit, waar ze zelf ook verantwoording afleggen over hun werk, houden we contact over hun ervaringen en vorderingen. En natuurlijk is er tussen hen en ons ook regelmatig contact en afstemming over het werk en de voortgang. Als docent ben en blijf je immers eindverantwoordelijk. We hoeven ons ook geen zorgen te maken over hun autoriteit want bij ons geldt: bijles en begeleiding moet je verdienen. En dat beseffen de leerlingen maar al te goed. Daarnaast zijn ze een enorme bron van kennis en hulp voor de leerlingen. Deze PAL-constructie komt ons heel goed uit; we zijn er heel tevreden mee!"

Regeling nog open

Steeds meer scholen maken gebruik van PAL-studenten. Er zijn nu zo'n tweehonderd PAL-studenten aan het werk op een school.

Uw school kan nog t/m 30 september 2010 een aanvraag indienen; er zijn nog voldoende PAL-stimuleringsbijdragen beschikbaar. Uw school kan een stimuleringsbijdrage aanvragen per 0,1 fte. In totaal kunt u t/m 30 september 2010 stimuleringsbijdragen aanvragen voor maximaal 0,9 fte per

havo/vwo en 0,9 fte per vmbo. Hoe meer fte PAL-aanvragen per school, des te hoger de stimuleringsbijdrage. Het PAL-Informatiepunt houdt per school de stand bij.

0,1 fte = € 1.500	0,6 fte = € 10.000
0,2 fte = € 3.000	0,7 fte = € 11.500
0,3 fte = € 5.000	0,8 fte = € 13.000
0,4 fte = € 6.500	0,9 fte = € 15.000
0,5 fte = € 8.000	

Van binnenuit bekijken

Op het Calvijn College in Middelburg, Goes, Tholen en Krabbendijke (Zeeland) werken twee PAL-studenten. Eén van hen, Maarten den Dekker, werkt er als reken-PAL. Voor hem is het werken als PAL een goede mogelijkheid om het onderwijs eens van binnenuit te bekijken.

Hij kwam op het idee om als PAL-student te werken door een algemene advertentie voor PAL-studenten in het Reformatorisch Dagblad. Maarten: "De functie leek me leuk, en ik solliciteerde. Vervolgens werd ik benaderd door het Calvijn College. Het is een scholencollege op reformatorische grondslag voor praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo. Een heel breed opgezette school dus. Ik werk er nu sinds oktober 2009 en ik verricht een aantal taken. Zo heb ik een korte lesmethode ontwikkeld over basis rekenvaardigheden. Daarnaast ondersteun ik wiskundelessen en werk ik mee aan toetsontwikkeling. Kleine klusjes als het nakijken van een repetitie doe ik ook, en dat vind ik ook leerzaam. Het biedt inzicht in hoe vragen gesteld zijn, hoe leerlingen die beantwoorden en dus hoe de lesstof is over-

gekomen. Dat geeft je als docent weer feedback voor je manier van lesgeven."

Prachtige ervaring

"Ik heb hiervoor overigens geen andere leservaring opgedaan; dit is mijn eerste keer. En ik vind het erg leuk! Wellicht dat ik later wat in het onderwijs ga doen. Het werken als PAL-student is een enorme uitdaging om te laten zien wat je kunt. Bovendien heb je veel vrijheid, zodat je een beetje je eigen weg kunt bepalen. Uiteraard is het omgaan met de leerlingen en de leraar een prachtige ervaring. Op het vwo heb ik zelf vrij veel wiskunde gehad en nu heb ik nog steeds wiskunde op mijn opleiding economie. Veel van mijn studie kan ik als voorbeeld gebruiken tijdens de les, dat komt dan goed uit."

Vliegwieleffect

PAL-student Maarten den Dekker heeft volgens wiskundeleraar Hans de Muijnck een vliegwieleffect op het hele Calvijn College in Middelburg. "Docenten kunnen enorm profiteren van het werk dat hij verricht."

Hij hoopt dan ook van harte dat Maarten den Dekker komende zomer opgevolgd wordt door een andere PAL-student – of dat Maarten zelf nog een jaartje kan bijtekenen. De reden voor de aanvraag van een PAL-student vorig jaar lag in het feit dat De Muijnck zich binnen korte tijd geconfronteerd zag met het aanstaande vertrek van een docent die ging emigreren, en een docente die met zwangerschapsverlof ging. "Zodoende kregen we wel een groot probleem met de vervulling van de lessen die dan op een klein aantal collega's neer zou komen. Ik was eerder dat jaar geweest op de mogelijkheid van een PAL-student, dus die aanvraag was snel gedaan."

Rekentoetsen ontwikkeld

Maarten den Dekker werkt drie dagdelen op school. Die dagdelen worden als volgt ingedeeld, legt De Muijnck uit. "Het eerste dagdeel wordt in beslag

genomen door samen lessen te geven, en als er tijd is, repetities na te kijken. Maarten ontwikkelt diverse toetsen voor de bovenbouw vmbo die hij in het Wintoets-pakket zet, waardoor veel andere collega's daar ook uit kunnen putten. Je kunt zo leerlingen die een proefwerk moeten inhalen eenvoudigweg een toets voorleggen, zonder dat je dat veel tijd kost, zoals voorheen. Toen moest je zelf steeds opnieuw een vervangende toets voorbereiden. In het tweede dagdeel zit het voorbereiden van een tiental rekenlessen voor de onderbouw. Dat omvat van alles, van theorie en uitleg tot toetsen en controle."

Docenten uitleggen

"Het laatste dagdeel staat Maarten samen met mij voor de klas. Zo krijg ik de handen vrij voor andere zaken, bijvoorbeeld om een leerling naar de mediatheek mee te nemen. Op grond van deze samenwerking krijg ik ook feedback van hem, wat mij

weer scherp houdt. Maarten is ook heel handig met het elektronische bord waarmee wij werken. En dat kan hij ons als docenten weer goed uitleggen. Hij slaat een brug tussen techniek en toepassing, en ontlast ons hier weer mee. Ik ben zeer content met deze constructie en kan het elke docent van harte aanbevelen!"

Met PAL de draad oppakken

De PAL-studenten die op het H.N. Werkman College in Groningen werken, hebben verschillende taken. Eén ervan is de draad oppakken waar een docent door ziekte is uitgevallen, zodat de leerlingen geen achterstand krijgen. De vakles wordt dan als het ware ingeruild voor een bijspijkerles.

Michel Topelen, die als roostermaker op het Werkman College werkt: "We hebben hier alle onderbouwboeken klaarliggen zodat een PAL-student die zó kan meenemen naar een les. We proberen dan

"Ik hoop dat we volgend jaar weer een aantal studenten kunnen aanvragen"

altijd van tevoren met de docent af te stemmen waar hij gebleven was, en wat hij had willen behandelen. Onze PAL-studenten zijn allemaal laatstejaars studenten, dus die hebben kennis en inzicht genoeg om dat snel op te pakken. We verdelen de leerlingen in groepen, zodat het gemakkelijker werkt."

Boefjes

Het Werkman College (1400 leerlingen en 130 docenten) heeft ook de zogenaamde Werkman-uren ingesteld. Dat zijn extra uren waarin huiswerk

gedaan kan worden en waarin om extra uitleg gevraagd kan worden. Ook daar zijn de verschillende PAL-studenten actief. Topelen: "Ook hier worden de leerlingen in kleinere groepjes verdeeld, zodat je gericht aan een uitleg kunt werken." Een andere taak die de PAL-studenten op zich nemen, is het surveilleren tijdens proefwerken, voornamelijk op de vmbo-afdeling. Dat gebeurt veelal in de ochtend-uren; 's middags zijn er een paar PAL-studenten die de huiswerkbegeleiding van de leerlingen op zich nemen, voor alle vakgebieden: taal, techniek en rekenen.

Een bijzondere taak ten slotte, vertelt Topelen, is de vrijdagmiddagsessie waarin de "boefjes" moeten nablijven. "Dat zijn laatkomers of verzuimers, die met elkaar in een lokaal worden gezet om huiswerk te maken. En daar zitten één of twee PAL-studenten op. Dat mes snijdt aan meerdere kanten: ook deze leerlingen krijgen bijles, ze maken hun huiswerk, en de PAL-studenten leren met lastiger groepen omgaan." In een recente evaluatie met de schoolleiding hebben de betrokken docenten aangegeven dat ze tevreden zijn over het PAL-fenomeen. Topelen: "Ik hoop dat we volgend jaar weer een aantal studenten kunnen aanvragen."

Goed te weten

De PAL-studenten kunnen flexibel worden ingezet, voor zowel taal (Nederlands), rekenen en bètatechniek als voor vmbo en havo/vwo. Zo kan een PAL-student uren voor havo/vwo en voor vmbo werken.

Het PAL-informatiepunt adviseert u graag bij praktische zaken zoals werkcontracten, verzekeringen en reiskosten.

Een PAL-aanvraag doen is eenvoudig en kan al worden ingediend voordat u op uw school PAL-studenten heeft werken.

U kunt ook een aanvraag indienen als er al PAL-studenten op uw school rondlopen.

Als het niet lukt om binnen drie maanden een PAL-student te werven en te plaatsen op uw school, kunt u (zolang de voorraad strekt) uw aanvraag met drie maanden verlengen.

PAL spreekt letterlijk de taal

Op het Griendencollege in Sliedrecht werkt sinds eind vorig schooljaar een taal-PAL, Daphne Luiten. Docente Nederlands Nynke Leistra: "Het is iemand die naast haar studieachtergrond door haar jonge leeftijd ook letterlijk de taal van de leerlingen spreekt, en als mens ook heel toegankelijk is. Daardoor heeft ze een heel goede aansluiting bij de leerlingen."

De school had al iets langer ervaring met een reken-PAL, die in het voorjaar van 2009 al zijn intrede deed. Nynke Leistra is erg tevreden met haar PAL, die voor de hele sectie Nederlands wordt ingezet. "Daphne werkt nu anderhalve dag; maar straks wordt dat uitgebreid naar twee dagen. Ze heeft een breed pakket gekregen: ze assisteert de docenten van onze sectie Nederlands in de lessen en geeft enkele leerlingen die dat hard nodig hebben bijles. Ook heeft ze een

Leistra: "Dat was in het begin weliswaar even wennen, maar al snel had ze door dat ze iets ook op andere manieren kon uitleggen, en dat zo iets dan wel bleef hangen. Daphne is vanuit de universiteit ook bezig geweest met een grootschalig onderzoek naar taalgebruik. Daarvoor benaderde ze meerdere scholen in Nederland – en natuurlijk ook het Griendencollege. Het leuke is dat de leerlingen nu al af en toe vragen hoe het met dat onderzoek staat. Het heeft blijkbaar interesse gewekt!"

"De leerlingen maakten de zinsontleding beter dan ze voorheen gedaan zouden hebben"

aantal leerlingen extra lessen gegeven in zinsontleding; iets waarvan de leerlingen hadden aangegeven dat ze dat toch nog niet goed beheersten. En met resultaat: de leerlingen maakten de zinsontleding beter dan ze voorheen gedaan zouden hebben!"

Even wennen

Daphne Luiten geeft leerlingen ook extra aandacht bij onderwerpen als spelling en woordenschat, om hun taalniveau daarmee te verbeteren. In het persoonlijke contact met de leerlingen kan ze inmiddels moeiteloos switchen tussen haar eigen universitaire niveau en het vmbo-niveau van de leerlingen. Nynke

Het PAL-informatiepunt helpt u graag!

U kunt een aanvraag voor één of meerdere PAL-stimuleringsbijdragen indienen via het formulier dat staat op www.PAL-informatiepunt.nl. Het invullen van het formulier kost weinig tijd en heeft u zo gedaan.

Het PAL-informatiepunt beantwoordt graag al uw vragen en kan u ondersteunen bij het vinden van een PAL-student en de administratieve afhandeling. Ook zijn wij geïnteresseerd in uw mening en suggesties! Heeft u vragen over het project of de voorwaarden? U kunt altijd contact opnemen met de projectleider Joanne Kuipers via info@PAL-informatiepunt.nl of telefoonnummer (070) 311 97 56.

platform
Bèta Techniek

sbo

Sectorbestuur
Onderwijsarbeidsmarkt

Uitgave Platform Bèta Techniek

Lange Voorhout 20, 2514 EE Den Haag

Postbus 556, 2501 CN Den Haag

T (070) 311 97 11

F (070) 311 97 10

info@platformbetatechniek.nl

www.platformbetatechniek.nl

In samenwerking met het SBO

Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag

Postbus 556, 2501 CN Den Haag

T (070) 376 57 70

F (070) 345 75 28

sbo@caop.nl

www.onderwijsarbeidsmarkt.nl

Contactpersoon: Martijn Langejans

Colofon

Projectleider

Joanne Kuipers

Eindredactie

Brechje Hollaardt

Hypertekst en Communicatie, Arnhem

Teksten

Frank Thooft, Brechje Hollaardt, PAL-informatiepunt

Foto's

John Voermans, VVB Foto, Arnhem

Vormgeving

Ambitions, 's Hertogenbosch

Druk

Henk Grafimedia Center